

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali Yerlikaya tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Cengiz Çiçek

İstanbul Milletvekili

Aşırı hız, trafik kazalarının başlıca nedenlerinden biridir ve hız ihlallerini tespit eden radar uygulamaları bu ihlalleri caydırmak açısından elbette önemlidir. Ancak zamanla bu uygulamaların denetim işlevinden saparak cezalandırıcı bir niteliğe ve ekonomik rant aracına dönüştüğüne dair kanaatin toplumda giderek yaygınlaştığı gözlemlenmektedir.

Nitekim radar cihazlarının şeffaflık ve bilgilendirme ilkelerine aykırı biçimde yerleştirildiği, bazılarının sürücüler için görünmez hâle getirildiği, hız sınırı değişimlerinin tutarsız şekilde yapıldığı ve özellikle bayram tatili gibi dönemlerde denetimlerin keyfi olarak yoğunlaştığı yönünde ciddi yurttaş şikâyetleri bulunmaktadır.

Trafik denetimleri, yurttaşların can güvenliğini esas alan şeffaf ve adil bir anlayışla yürütülmelidir. Radar uygulamaları cezalandırıcı değil, önleyici olmalı; kontrollerin keyfi ya da gelir odaklı bir araca dönüşmesi engellenmelidir. Devletin bu alandaki rolü, yurttaşın tuzak kuran değil, güvenliğini gözetken bir rehberlik işleviyle tanımlanmalıdır.

Bu bağlamda;

- 1) Türkiye genelinde radar cihazlarının yerleştirildiği noktalar hangi ölçütlere göre belirlenmektedir?
- 2) Radar cihazlarının görünürlük ve şeffaflık ilkelerine uygun biçimde yerleştirilmesini sağlamak amacıyla bir standart ya da uygulama rehberi bulunmakta mıdır? Varsa, ilgili kurumlarca belirlenen ilkeler nelerdir?

- 3) Radar uygulamaları kapsamında son üç yılda kesilen trafik cezalarının toplam tutarı nedir? 5-9 Haziran 2025 bayram tatili süresince bu uygulamalardan elde edilen tutar ne kadardır? Bu kaynağın ne kadarı trafik güvenliği, yol altyapısı ve sürücü eğitime yönelik kamu harcamalarına aktarılmıştır?
- 4) Kamuoyunda radar uygulamalarının “tuzak” olarak algılanmasının temel nedenlerinden biri de hız sınırlarının kısa mesafeler içinde sık ve ani biçimde değiştirilmesidir. Hız sınırı değişiklikleri hangi teknik ve idari esaslara göre belirlenmektedir? Sürücülerin bu değişikliklerden zamanında ve açık biçimde haberdar olmasını sağlamak için hangi bilgilendirme yöntemleri kullanılmaktadır?
- 5) Bakanlığınıza, radar uygulamalarının “tuzak” niteliği taşıdığı yönünde iletilen şikâyet sayısı kaçtır? Bu şikâyetlerin illere ve yıllara göre dağılımı nasıldır? Bu başvurular üzerine kaç inceleme yapılmış, kaç idari işlem uygulanmıştır?
- 6) Radar uygulamalarının trafik güvenliğini sağlama amacından saparak ekonomik gelir elde etmeye dönük bir araca dönüşmemesi için Bakanlığınız ne tür önlemler almaktadır? Son üç yıl içinde radar uygulamalarında mevzuata aykırı herhangi bir duruma rastlanmış mıdır? Varsa, bu durumlarda hangi işlemler yapılmıştır?